

96 KOŽNI VBODNI TESTI (PRICK TESTI)

Tonka Poplas-Susič

1. Kaj je *PRICK* test in namen preiskave?

Kožno vbodno testiranje (*PRICK* test) je najstarejša oblika alergijskega testiranja. Gre za hitro, zanesljivo in poceni metodo, ki je ponovljiva. Testirano snov nanese na kožo in jo z iglo, s katero prebodemo kožo, vnesemo v notranjost kože (povrhnjica), kjer vnesena snov povzroči alergično reakcijo. S tem testom potrjujemo alergijo na določeno substanco.

2. Kdo testiranje izvaja?

Testiranje izvaja za to usposobljena medicinska sestra ali zdravnik.

3. Kako izvajamo testiranje?

Testiranje se izvaja na zdravi koži, *ponavadi je to koža podlakti*. Če je koža omenjenega predela vneta ali drugače prizadeta, je lahko testiranje tudi drugje, na primer na hrbtu. Koža mora biti suha in zdrava. Na testirani predel kože (predel med 5cm nad zapestjem in 3 cm pod komolčno jamo) preiskovalec nariše mesta vbodov, na katera nanese kapljico alergena in jo prebode s standardizirano lanceto s konico dolžine 1 mm. Preostanek kapljice lahko takoj pobriše. Lanceta mora imeti smer pravokotno na kožo in vsakič je potrebno uporabiti enak pritisk, saj bi lahko prevelik pritisk povzročil določeno rdečino kože zaradi pritiska lancete. Testiranje poteka vedno z alergeni, za katere po pogovoru z bolnikom zdravnik oceni, da bi bili lahko možni povzročitelji alergičnih reakcij. Testiranje se izvaja tudi z alergeni, ki so pogost vzrok alergijskih bolezni, a jih zaradi stalne prisotnosti v bivalnem okolju lahko spregledamo kot pomembne (pršica, pelod, plesni, meso, moka, jajca).

Za pravilno vrednotenje testa vedno kot primerjalni vzorec vnesemo v kožo tudi histamin in topilo/fiziološko raztopino, v katerem so alergeni raztopljeni.

4. Kaj je testirana snov ali alergen?

Testirana substanca je standardni pripravek določene snovi – alergena, ki je prisoten v okolju, s katerim prihajamo v stik in povzroči alergične težave. Vsebovati mora vse lastnosti naravnega alergena. Alergene, za katere ni ustreznega standardiziranega pripravka, testiramo z vbodno-vbodno metodo: najprej z lanceto vbodemo v alergen (sadje, zelenjavo, meso), nato z isto lanceto vbodemo v kožo.

5. Kako se pripraviti na testiranje?

Bolnik mora povedati zdravniku, katera zdravila vse jemlje, tudi tista v prosti prodaji in tako imenovana zdravila na podlagi zelišč, da bo zdravnik lahko svetoval o režimu jemanja ali prenehanju jemanja. ***Vsaj tri dni pred testiranjem mora testirana oseba prenehati jemati***

antihistaminike. Testirana oseba se sede na udoben stol in nasloni roko na podlago, da mu lahko preiskovalec vriše testirane točke in aplicira alergen.

6. Koliko časa testiranje traja?

Ves postopek traja v povprečju od 30 do 45 minut. Nanašanje testnih substanc traja 5-10 minut, nakar je potrebno počakati nadaljnjih 15 minut, da se vidi, kako koža reagira. Pri določenih ljudeh se kožna reakcija razvije kasneje, zato je priporočljivo teste vrednotiti še po 30 minutah.

7. Ali testiranje boli?

Test je rahlo dražeč (prebadanje kože), vendar ni boleč in tudi ne povzroča krvavitev.

8. Kaj se zgodi med in po testiranju?

Na mestu alergena, ki povzroča alergično reakcijo, nastaja rdečina/papula s srbenjem, podobna piku komarja, katere velikost preiskovalec izmeri po 15 minutah. Mesto rdečine, ki srbi, lahko po testiranju ublažimo s kortikosteroidnim mazilom.

9. Ali je preiskava varna?

Test, v kolikor se izvaja pravilno, je popolnoma varen. Sistemska alergična reakcija je ekstremno redka, je pa seveda možna.

10. Kako si razlagamo rezultate?

Test je pozitiven, kar pomeni, da je testirana oseba alergična na določeno snov, če je reakcija kože označena s tremi plusi.